

F. t. l. om trafikhavne.

Denne lovgivning var et kompromis mellem visse ønsker om rent lokal kommunal styring af havnene med ejendomsretsovergang af havnene til kommunerne og en styreform som hidtil med udpræget central indflydelse.

Ved lovgivningen blev det fastlagt, at havnene styres af byrådet, og at havnenes midler skulle holdes adskilt fra de kommunale midler og alene anvendes til gode for havnene. Samtidig blev der tilfået indenrigsministeriet (senere overgået til ministeriet for offentlige arbejder) en række beføjelser, som pålagde centraladministrationen en vidtgående tilsynsvirksomhed og mulighed for direkte indgriben. Denne tilsynsvirksomhed i henhold til købstadloven af 6. juni 1868 var gældende helt frem til 1950.

Budgetter, som var forelagt ministeriet, var bindende, således at enhver senere overskridelse skulle godkendes af ministeren. Ministeriet havde mulighed for under nærmere forudsætninger at gribe ind i havnenes anlægsvirksomhed og bestemme, at andre og større arbejder end de i budgetforslagene angivne skulle bringes til udførelse. Havneregnskaberne skulle indsendes bilagt regnskabsbilag og blev af ministeriet gennem revisionsdepartementet undergivet en egentlig kritisk revision.

I denne tilsynsvirksomhed blev der foretaget afgørende ændringer ved loven om købstædernes styrelse af 6. juni 1950, idet forvaltningskommissionen af 1946 i sin 3. betænkning af 1948 havde peget på, at den gældende tilsynsvirksomhed syntes at være af for indgribende karakter, hvorfor kommissionen indstillede, at der blev foretaget en forenkling og modernisering.

I overensstemmelse med disse synspunkter ændredes lovgivningen således, at approbation på overskridelser af budgetterne kun krævedes for så vidt angik nyanlæg og sådanne vedligeholdelsesudgifter, som ikke kunne afholdes af løbende indtægter. Regnskaberne indsendtes nu alene til ministeriets gennemsyn, og revisionsdepartementets revision blev opgivet, således at ministeriets gennemgang nu tilsigtede en prøvelse af, om der var forvaltet i overensstemmelse med lovens regler, og at regnskabet var aflagt i overensstemmelse med de konteringsmæssige principper, som var nedfældet i de generelle forskrifter for regnskabsaflæggelsen.

Lov om kommunernes styrelse af 31. maj 1968 gav ingen ændringer i retstilstanden efter 1950. Havnenes anlægsarbejder og hovedstandsættelsesarbejder, salg af fast ejendom, udleje af havnenes arealer med længere uopsigelig end 15 år, fastsættelse af skibs- og vareafgifter, anskaffelser, ad-

ministrationsbidrag til kommunerne samt bidrag af anden art skal godkendes af ministeriet for offentlige arbejder.

Københavns havn var gennem flere hundrede år i udpræget grad styret fra statens side med en vis indflydelse fra Københavns bystyre, og først ved lov nr. 109 af 29. april 1913 skete der en radikal forandring. Havnen er nu en selvejende institution, som styres af en havnebestyrelse, som foruden formanden består af 16 medlemmer. I havnebestyrelsen er der repræsentation fra folketinget, centraladministrationen, Københavns magistrat og borgerrepræsentation samt industri, handel og søfart. Ministeriet for offentlige arbejders forvaltningsbeføjelser er begrænset til godkendelse af takster, optagelse af lån, udvidelse af havnens arealer og afhændelse af land- og vandområder. Ministeriet har således ingen indflydelse på havnens anlægsvirksomhed og anskaffelser, medmindre disse kræver låneoptagelse, og budgetter og regnskaber forelægges ikke for ministeriet.

For statstrafikhavnenes vedkommende udøves den daglige forvaltning af et havneråd, som er sammensat med central og lokal repræsentation. Ministeriet for offentlige arbejder er øverste forvaltningsmyndighed, tager del i alle principielle spørgsmål, godkender havnenes takster samt drager omsorg for de fornødne anlægs- og driftsbevillinger på finansloven.

For de private havnes vedkommende godkender ministeriet takster for disses anvendelse – hvilket i almindelighed alene vil sige skibsafgifterne – samt påser overholdelse af de vilkår, der er stillet for havnens drift, og udfærdiger fornødne ordensreglementer. Herudover har ministeriet ingen beføjelser i relation til disse havne.

Ministeriet har hidtil i princippet gennem vandbygningsvæsenet ført et teknisk tilsyn med samtlige ikke-statslige trafikhavne, dog undtaget Københavns havn.

6. For så vidt angår de mere centrale dele af ministeriets godkendelsesvirksomhed i relation til havnene skal her nævnes nogle principielle synspunkter, ud fra hvilke administrationen er foregået.

Havnenes ønsker om nyanlæg bliver undergivet en prøvelse af, om der foreligger en seriøs efterspørgsel fra erhvervslivet af de planlagte anlæg og i bekræftende fald om den eksisterende efterspørgsel måtte antages at give et rimeligt afkast til dækning af havnens udgifter til afskrivning, forrentning og vedligeholdelse af anlægget.

På takstområdet har det gennem årene været et kontroversielt punkt, om skibs- og vareafgifterne i de offentlige trafikhavne skulle være ens for alle